

Keimami marautaka na totoka ni draki kei na kena itovo ni bula e kilai kina na vanua qo o Kuinisiladi. Ia, e sega ni galala mai ena leqa tubukoso me vaka na cava se cagilaba, na waluvu kei na ualoka ka dau tarai keda ka ra tiki tale ga ni veika era tu vakavolivoliti keda. Na itukutuku ni veigauna sa oti e vakaraitaka ni sega ni saumi rawa vakailavo na vakacaca ni leqa tubukoso ena vuku ni noda vakawelevete.

Taura na gauna oqo mo vakavakarau kina ena kena:

- Vakarautaki na nomu vale
- Vakarautaka na nomu peleni ni leqa tubukoso ni manumanu susu kei na iyaya ni veiqaravi ena leqa tubukoso.
- Vakarautaki na nomu peleni ni leqa tubukoso ni matavuvale
- Vakarautaka nomu matavuvale ena tokitoki kei na kato ni yaya ni tokitoki;ka
- Vakarorogoca na ivakasala

E gadrevi meda vakarautaka noda vuvale kei na noda vale ena gauna ni leqa tubukoso, e gadrevi tale ga me da vakarautaki ira na noda manumanu susu Era tiki ni nomu vuvale na nomu manumanu susu;ena nomu vakavakarau rawa oqo sa rawa ni o vakavinakataka na nodra taqomaki kei na nodra bula vinaka na nomu manumanu susu ena nomu vakacuruma ina nomu peleni ni vakavakarau na

E dina ga ni duidui na gagadre ni tamata yadua, ena gadrevi mo vakatulewa ena peleni vinaka duadua me ganita na veika o sotava kei na vanua o tiko kina.

Raica na matabose ni nomu itikitiko kei na soqosoqo tale eso ena dredre e rawa ni yaco, peleni ni leqa tubukoso ena nomu itikitiko kei na ituvatuva sa tu rawa baleta na nodra vakaruru na manumanu ena gauna ni leqa tubukoso se veika ni veivakaleqai

Vakarautaki iko

Ke o nanuma mo tosoya na manumanu ina vanua mera taqomaki kina, cakava vakatotolo me tarova nodra vakaleqai Ena sega beka ni rawa ni o kauti ira nomu manumanu ena vanua n i tokitoki vakawawa – pelen kei vakarau taumada.

- Maroro ira na mnuamanu e loma ni vale ni se bera na leqa tubukoso me kua ni ra talabu sese se dro tani
- Vakayagataka e dua na itawatawa se kato ni manumanu susu, na wa se dali mo tuya kina se varaila, ni o tosoi ira na manumanu mera lai taqomaki.
- Raica mera cula kece na manumanu ena icula ni tatarovi
- E rawa ni ra vakavodoki/tokitaki na nomu manumanu susu ina dua na vanua taqomaki yawa mai na vanua ni leqa tubukoso
- Kevaka e rawa ni o vakavaletaki ira na manumanu ina vale vakawawa, Vakadeitaka ni sa kau vata tiko kei na itukutuku ni veika vakavuniwai kei na nona vakani, kena kakana,mena wainimate kei na veika tale ena gadreva me kau vata tiko ina vanua ni tiko vakawawa
- Vakadeitaka ni ra sa kilai kece vakavinak na manumanu susu Nanuma ena gauna ni leqa tubukoso,e rawa ni vakaleqai na talevoni, sa bibi me vakacurumi tiko na vanua o vakaitikitiko kina ena kena rejsititaki
- Me dua tiko na kena itaba vou Oqo na veika ena kilai kina vakarawarawa ni o iko na kena itaukei

Terenitaki ira na koli dauveivuke

Dau vakavuqa mera vakatarai na koli dauveivuke mera tiko vata kei ira na kedra itaukei ena ivakaruru vakatawa ni leqa tubukoso Mera kilai ka vakadinaditaki ni ra sa cula kece ena icula ni tatatrovi Raica na matabose ni nomu itikitiko se tauni ena ikuri ni tukutuku.

Vakacava ke sega ni koli se pusi na nomu manumanu susu?

Dina ga ni levu na manumanu susu ni vale era koli, pusi, kei na manumanu vuka,e rawa ni vakayagataki na itukutuku e soli qo vei ira kece na manumanu susu ni vale ena peleni ni vakavakarau.

Kevaka e sega ni okati nomu manumanu susu ena iwasewase qo me vaka na ika ena tobu lloilo, veimataqali moko, manumanu daulaukana (vuaka, toa, me, ose, bulumakau,sipi) mo veitarata ina isoqosoqo e kenadau me vaka na Queensland Primary Industry & Fisheries (manumanu susu laukana), na RSPCA, nomu vuniwai ni manumanu se sitoa ni yaya ni leqa tubukoso ni nomu manumanu susu ena ivakasala ni leqa tubukoso

Yaya ni leqa tubukoso ni manumanu susu

Vakadeitaka ni rawa ni tarai vakarawarawa na iyaya ni leqa tubukoso ni nomu manumanu susu ka okati kina na wainimate ni manumanu rauta e 2 na macawa), ka vakavuniwai kei na icula ni tatarovi, kei na veika vakavuniwai ni manumanu.

- Kakana veirauti (okati kina na kena ikuri) kei na wainigunu (tawaitavaya) ni manumanu yadua – me rauta na 2 na macawa. Nanuma na idoladola ni kakana tawaitini ke tiko na kakana tawaitini
- Tutuvi ni manumanu se iyaya ni moce, yaya ni vakatatalo, yaya ni Sasauni.
- Dua na kato, itawatawa kaukauwa ni manumanu susu, , na wa se dali mo tuya kina se varaila, ni o tosoi ira na manumanu ina vanua ni vakaruru
- Raica na nodra savasava na nomu manumanu ka ni ka bibi ena nodra bulabula vakakina o iko metiko eso na niusiveva, tauwelu pepa, wainimate ni kuli, kei na taga ni benu.
- Mera dau kana e veisiga na manumanu vuka – biuta na misini ni qaqi kakana ina kedra bai se kisi ni manumanu ka ubia yani na kisi se bai.
- Naba ni talevoni bibi me vaka nomu vuniwai ni manumanu, ivola tukutuku ni manumanu susu, kei na daunivakasala
- Matailalai ni iwalewale ni vakatakilakila
- Dua na kena itaba vou baleta na kena vakatakilakilataki

Ena veigauna, me tu vakarawarawa e levu na kedra kakana kei na wainigunu bulabula na nomu manumanu.

Me tiko nodra vale kei na davodavo nomu manumanu

Me rawarawa nodra kilai kece nomu manumanu

Me tiko vei iko nodra naba ni talevoni na vuniwai ni manumanu, soqosoqo qarava nodra bula

raraba na manumanu me okati ena nomu kato ni yaya ni leqa tubukoso

Kua ni ra vesu tu na manumanu ka sega tu na nodra ivakaruru se idavodavo

Kua ni biuti ira tu na manumanu ena loma ni lori se motoka

E vakarautaki na tikidua oqo me vakadewa itukutuku wale ga ka vakarautaki ena vakabauta ni na yaco na bula Na Tabana ni Veivakabulai ni Lewenivanua, Maniiditaki ni Leqa Tubukoso e Kuinisiladi kei na Tabana ni Veiqaravi ni Leqa tubukoso ni matanitu eratou na galala mai na veibeitaki ni dua na tamata me baleta na vakayali se vakacacani(okati kina na veika e vakayali se vakacacani) ka na sotavi se na veika e rawa ni yaco se vu mai ena revurevu ni veika e tabaki ena tikidua oqo.

Vakarautaka nomu peleni ni leqa tubukoso ni manumanu susu

Yaya ni leqa tubukoso ni manumanu yadua

Matailalai ni vakatakilakilataki ni manumanu		Idavodavo. Yaya ni vakatatalo/qito	
Vuanikau, wainimate		Yaya ni sasauni	
		Kakana, idoladola ni kakana tawaitini	
		Waidroka kei na veleti titobu	
Tukutuku volai ni icula ni tatarovi		Kato/kisi/bai ni manumanu susu, itui ni manumanu, varaile	
Matailalai ni veiqaravi ni vuniwai ni manumanu		Veika ni tiko savasava	

Tukutuku vakavuniwai ni manumanu

Yaca	Vuanikau, wainimate	Ivakarau ni wainimate gunuvi

Naba ni talevoni bibi

Vanua ni veiqaravi ni manumanu ena leqa tubukoso	
RSPCA 1300 363 736 mo ripotetaka na manumanu yali se laukune	1300 animal 1300 264 625
Soqosoqo ni qaravi ni bula raraba ni manumanu	
Vuniwai ni manumanu	
Ovisa, daubokobuka, lori ni tauvimate ni valenibula (qirita ga ke vakaleqa na bula se bibi sara na leqa tubukoso)	Veiqaravi ni Leqa Tubukoso ni Matanitu ooo Tolu na Saiva (112 mai na talevoni veikauyaki)
Veiqaravi ni Leqa Tubukoso ni Matanitu	132 500
Matabose ni tauni se itikotiko	
Veiqaravi ni inisua ni manumanu	
Tukutuku ni manumanu susu kei na tabana ni veivakasalataki	
Vanua ni cakacaka	
Vanua ni cakacaka	
Ira era tiko veivolekati	
Ira era tiko veivolekati	

Ena ikuri ni tukutuku enha vakavakarau ni leqa tubukoso, sikova na www.disaster.qld.gov.au

Veitaratara ni Vuvale

yaca	Naba ni talevoni veikauyaki	Itikotiko ni imeli

Veitaratara ni Vuvale sa vakaturi ena leqa tubukoso

Yaca ni veitaratara voleka	
Vanua vakaitikotiko kina	
Naba ni talevoni e vale/vanua ni cakacaka	
Itikotiko ni imeli	
Yaca ni veitaratara e taudaku	
Vanua vakaitikotiko kina	
Naba ni talevoni dabe/talevoni veikauyaki	
Itikotiko ni imeli	

Evakarautaki na tikidua oqo me vakadewa itukutuku wale ga ka vakarautaki ena vakabauta ni na yaco na bula Na Tabana ni Veivakabulai ni Lewenivanua, Manidiatiki ni Leqa Tubukoso e Kuinisiladi kei na Tabana ni Veiqaravi ni Leqa tubukoso ni matanitu eratou na galala mai na veibeitaki ni dua na tamata me baleta na vakayali se vakacacani(okati kina na veika e vakayali se vakacacani) ka na sotavi se na veika e rawa ni yaco se vu mai ena revurevu ni veika e tabaki ena tikidua oqo.

Tabana e 2 mai na 2 Fijian

Queensland
Government